

ראשים וא' בת ג' ראשים, ואם האדם יסתכל בהם קודם הנחת התפילין יגיע לו הארה גדולה בזה וזו ההארה שתגיע לו מן ההסתכלות הנזכר תהיה לו לעזר בענין היסח הדעת, ולכן חסידים ואנשי מעשה נזהרין להסתכל בשיני'ן של תפילין בכל יום קודם שיניחו אותם. ע"כ.

ומקור דבריו הוא בזה"ק (פרשת עקב) וז"ל: כל מאן דבעי לאנחא תפילין דרישא מיבעי ליה לאסתכלא באינין תרי שיני'ן דאינון רמיז לאינון ז' זייני'ן דאית בהון רמז רזין סתימין וכו'. ע"כ.

הכריכה סביב הזרוע:

אמר הרה"ק ר' איציקל מפשעווארסק ז"ע, לבחור בר מצוה שבא אליו שיניח לו רבינו התפילין, שמנין הכריכות על היד הם שבע כמנין התיבות בפסוק (דברים ד', ד): "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום".

הכריכה סביב אצבעו:

איתא בתיקוני זוהר (תיקון מ"ז, דף פג:) שבעת שכורך את הרצועה סביב אצבעו, הרי זה כטבעת קידושין שנותן החתן באצבע הכלה, ועל ידה נעשה הקשר. עיי"ש (והובא בספה"ק ראשית חכמה שער הקדושה פרק ו', ואחר שהביא מאמר הזה"ק כתב וז"ל, ואגב מבואר שהרצועה שאנו כורכין באצבע היא טבעת הקידושין שהזכר נותן לה, ומכאן היה אומר מורי ע"ה, שאין ראוי לכרוך הרצועה על האצבע עד שיניח תפילה של ראש שהוא סוד הזכר, שאם עדיין לא בא הזכר קדושין מהיכן, וכן מנהג רוב ישראל ואין ראוי לשנות המנהג. וכן היה אומר מורי ע"ה, שכריכה זו שבאצבע צריך שתהיה מעומד, שהזכר המקדש את האשה מקדש אותה מעומד שהקדושין הם מעלמא דדכורא ודרכו מעומד. עכ"ל).

ולכן בעת שכורך הרצועה סביב אצבעו יאמר את הפסוקים (כמובא בחיד"א בצפורן שמיר סימן ב' סעיף ו', והשל"ה הקדוש כתב בספרו מצות תפילין עמ' קי"ט, שענין ג' הכריכות הם כנגד ג' פעמים קדוש, והוא סוד הקידושין על ידיהם מתייחדים שני דודים): "וארשתך לי לעולם, וארשתך לי בצדק ומשפט ובחסד ורחמים, וארשתך לי באמונה וידעת את ה'" (הושע ב', כ"א - כ"ב).

אחר ההנחה:

כתב הראשית חכמה (שער הקדושה פרק ו'): וטוב שאחר הנחת טלית ותפילין יכוין בשם יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שהוא בבחי' מוחא ויועיל לו לקדושת המחשבה. ע"כ.

לימוד עם התפילין:

כתב המשנה ברורה (סימן ל"ז סק"ז) בשם הברכי יוסף: ונהגו אנשי מעשה ללמוד אחר התפילה בתפילין. וכך כתב החיד"א בספרו ברכי יוסף, רבים מיראי ה' נהגו ללמוד קצת קודם התפלה או אחר התפלה בתפילין, וכן להניחם בתפלת מנחה ומנהג נכון הוא. עכ"ל.

ובסידור רבי שבתי להרה"ק ר"ש מראשקוב ז"ע כתב: ילמד אחר התפלה עם התפילין בין הרבה בין מעט כי האדם אינו זוכה לנפש רוח ונשמה אא"כ לומד תורה עם התפילין. ע"כ. וכ"כ בספה"ק ראשית חכמה (שער הקדושה פרק ו' אות ג"ח). ובסידור הגר"א במוסרי עשרת ימי תשובה מובא, כל הלומד בתפילין בכל יום, מובטח לו שהוא בן העולם הבא.

מעלת התפילין:

כתב הפני יהושע (ברכות ו. ד"ה אמר רבי אבין) וז"ל: ועוד ע"י שמותיו של הקב"ה הכתובין בתפילין והנחתן בראש ובזרוע נתווסף בהן אור גדול להיותם בענין הרוחני מאד וכמאמר חכמינו ז"ל שצריכין גוף נקי שהגוף מתברר ומתלבן על ידיהן ג"כ מגשמי לרוחני כענין שכתוב "ויחזו את אלקי ישראל ויאכלו וישתו", ומתרגמינן והו חדאין כאילו אכלין ושתין וכמבואר אצלנו במקום אחר שהוא ממש מעין עוה"ב וא"כ ענין תפילין הם שבח ממש לגופן ולנשמתן. ע"כ.

וכתב בספה"ק תפארת שלמה מרדאמסק (פרשת ראה) לפרש הפסוק "למען תהיה תורת ה' בפיך", שסגולת הנחת תפילין לתת בלב חשקת התורה.

ואולי אפשר לומר, שכיון שהתורה היא רוחנית והגוף גשמי, ממילא הוא גורם לאדם לבל ירצה ללמוד תורה, אולם כאשר מניח תפילין, נעשה גופו זך ורוחני ולכן מועיל לתת לו חשק בלימוד התורה.

כתב הרמב"ם (פ"ד מהלכות תפילין הכ"ה): קדושת תפילין קדושתן גדולה היא, שכל זמן שהתפילין בראשו של אדם ועל זרועו הוא עניו וירא שמים, ואינו נמשך בשחוק ובשיחה בטילה ואינו מהרהר מחשבות רעות, אלא מפנה לבו בדברי האמת והצדק. לפיכך צריך אדם להשתדל להיותן עליו כל היום, שמצותן כך היא אמרו עליו על רב תלמידו של רבינו הקדוש, שכל ימיו לא ראוהו שהלך ארבע אמות בלא תורה או בלא ציצית או בלא תפילין. ע"כ.

ולכן מובא בשם האדמו"ר מפינסק קרלין ז"ע: שמענו מזקני חסידים, כי הרמב"ם זיע"א בגשתו להניח תפילין כל יום היו ב' אנשים מחזיקין ותומכין בו, מחמת גודל פחד ה' שפעפע בקרבו עד שלא היה מסוגל לעמוד ברגליו. אף שאין אנו עומדין בדרגא זו, אבל מן הראוי לנו לכל הפחות לידע על דרגות עליונות אלו בפחד ה' והיראה מהדר גאונו בעת הנחת תפילין. ע"כ. ולא פלא הוא, אחר שידע הרמב"ם את גודל קדושת התפילין.

ומצינו סגולה לזכרון מהאדמו"ר מבוהוש ז"ע, בפרשת קדש כשאומר "והיה לאות על ירך ולזכרון בין עיניך" ימשמש בתפילין ויכוין שרוצה לזכרון.

ברא"ש בהלכות קטנות (הלכות תפילין סי' כ"ח) הביא בשם הגמרא (ראש השנה יז.) שליוס הדין, אם היה זהיר במצות תפילין, כף זכות מכרעת. ואולי לפי דבריו יש לבאר את דברי רב ששת בשבת (ק"ח), תיתי לי דקיימית מצות תפילין. והיינו שזכות מצות תפילין תכריע את דינו לכף זכות.

איסור היסח הדעת:

פסק השו"ע (סימן כח סעיף א'): חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה, שלא יסיח דעתו מהם.

הכף החיים (סק"ב) מביא, שדעת האר"י ז"ל (שער הכוונות דרוש ה' דתפילין) שאסור להסיח דעתו מהתפילין בכל רגע ואפילו בהיותו מתפלל, רק כשהוא עוסק בתורה או מתפלל י"ח פטור. ובשער הגלגולים (הקדמה כ"ב דף כ"ב) הביא מעשה נורא, שפעם ראה האר"י הק' ז"ל ברוה"ק לחכם אחד גדול מדור שלפניו שהגיע זמנו להעלותו עתה למחיצה יותר עליונה ממה שהיה, וכפי שמעלים אותו צריך שיזדכך יותר אפילו בדקדוקי מצוות כחוט השערה, והיה נענש על שהסיח דעתו מן התפילין באומרו "יהי רצון מלפניך ... שלא ניגע לריק ולא נלד לבהלה" בתפילת ובא לציון גואל, ולהיותו מכויין בתפלה ההיא, הסיח דעתו מן התפילין, ונענש ע"ז הדקדוק הקל. עיי"ש. ומה יעשה מי שאינו מכויין בתפלתו ולא בתפילין שעל ראשו. עכ"ד הכה"ח.

והזכיר זאת המחזיק ברכה (סימן כ"ח סק"ב) ומסיים: שעל זאת יאנח האדם במרידות כמה היסח הדעת היה לו וישוב ויגדור לו גדר ואלקינו המרחם לא ימנע טוב להולכים בתמים. ע"כ.

וזה לשון מרן החיד"א בספרו עבודת הקודש (מאמר מורה באצבע סי' ג' אות ע'): מה מאוד צריך ליזהר שלא להסיח דעתו מהתפילין כלל, והוא דבר קשה והעונש גדול, לכן צריך זריזות גדול. עכ"ל.

וזו הסיבה שיש להקפיד של ידבר שיחה בטילה עם התפילין, כיון שעל ידי כך משיח דעתו מן התפילין, וסיפר הגה"צ אבדק"ק אולם זצ"ל, שהוא הניח תפילין אצל הגה"ק המנחת אלעזר זצ"ל, והבטיח לו שאם לא ידבר אף פעם עם התפילין ירגיש מתיקותו. ואכן אירע לו פעם אחת שלא היה יכול לחלצן מרוב אהבה ותשוקה.

וכתב ה"חסד לאלפים": ולענין גדר שלא להסיח דעתו מן התפילין, ראיתי אנשי מעשה שהיו כותבים על כל דף בסידור שלהם "כוונת התפילין".

והבן איש חי כתב (פרשת חיי שרה סעיף י"ז), כי די שיכתוב בחתיכת קלף או נייר ומניחם למעלה מדפי הסידור, כדי שיראה אותה בכל רגע ויזכור.

וכתב בספר "מקור חיים" (לרבנו חיים הכהן תלמיד מהר"ו ז"ל הלכות תפילין סימן כח סעיף א') וז"ל: הנה נתבאר כי ענין מצות תפילין מועיל לאדם בהווה, כדי לזכות לתוספת נשמה, וכאשר נמצא באדם בחינת נשמה, זוכה להיות מתקבלת תפילתו כמ"ש בזוהר עה"פ "אשגבנו כי ידע שמ"י ואמרו חז"ל" מפני מה מתפללים ואינם נענים? מפני שאין יודעים שם המפורש. והנמצא בו חלק הנשמה עליו נאמר "יקראני ואענהו", ומיד שמתפלל נענה. ולכן חייב האדם למשמש בתפילין בכל שעה, וזהו רמז להיות ממשמש במעשיו שלא יבוא לידי חטא קל אפילו בשוגג כדי שלא יאבד ממנו הנשמה וכו'. ע"כ.

חליצת התפילין:

כתב בספר בן איש חי (ש"א פר' חיי שרה סעיף י'): נכון לחלוץ תפילין של ראש והטלית בשמאלו, שהיא יד כהה, להראות דקשה פרידתם, וכמו שכתבו האחרונים ז"ל, ואין לחלוץ התפילין, אלא עד אחר עלינו לשבח ועל כן נקוה לך, ומנהג החכמים לנשק התפילין בשעת הנחתן, ובשעת חליצתן, ובשעה שיניחם תוך הכיס, לחיבוב מצוה.

תפילין דר"ת:

כתב בשו"ת מן השמים למהר"י מקורביל (שאלה ג): "ועל סדר פרשיות של תפילין. כך היתה שאלתי: אלא מלך הגדול והבורא חכם הרזים מגלה נסתרות שומר הברית והחסד הגדל נא חסדך עמנו היום וצוה למלאכין הקדושים להודיעני את אשר נסתפקתי בפרשיות של תפילין. כי יש מן החכמים האומרים הוויות באמצע ואם החליף פסולות ועתה מלך מלכים צוה למלאכין הקדושים להודיעני הלכה כדברי מי ודברי מי אתה מחבב.

"והשיבו אלו ואלו דברי אלקים חיים. וכמחלוקת למטה כך מחלוקת למעלה. הקב"ה אומר הוויות באמצע וכל פמליא של מעלה אומרים הוויות כסדרן. והוא אשר דבר ה' בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד. וזה כבודו בהיות פרשת מלכות תחילה".

כמו כן כתב הזוה"ק (ח"א ג): "כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך" אלו הם תפילין שבראש, ובתפילין של ראש יש את השם הקדוש מסודר באותיותיו, פרשה ראשונה "קדש לי כל בכור" כנגד אות י"ד של שם הויה... פרשה שניה "והיה כי יביאך" כנגד אות ה"א של שם הויה... פרשה שלישית סוד הייחוד של "שמע ישראל" כנגד ווא של שם הויה... ופרשה רביעית "והיה אם שמוע" כנגד ה"א אחרונה של שם הויה... עכ"ל.

והנה הסדר הזה הוא סדר תפילין הנקראים רש"י והוא סדר יהו"ה, ובסדר התפילין של ר"ת מתחלפות פרשה שלישית ורביעית והם על סדר יהו"ו, ועל זה פסק השו"ע (סימן ל"ד): "ירא שמים יצא ידי שניהם ויעשה שני זוגות תפילין ויניח שניהם ויכוין בהנחתם באותם שהם אליבא דהלכתא אני יוצא ידי חובתי והשאר הם כרצועות בעלמא כי מקום יש בראש להניח שני תפילין, וכן בזרוע. ואם אינו יודע לכוין המקום ולהניח שניהם יחד יניח של רש"י ויברך עליהם ויהיו עליו בשעת ק"ש ותפילה ואחר התפילה יניח של ר"ת בלא ברכה ויקרא בהם קריאת שמע והיה אם שמוע. עכ"ל.

וידוע שתפילין רבינו תם פותחים מאד את המוחין ללימוד, ועל כן כתב הזוה"ק (ח"ג נה): כי ראשי תיבות בתפילין של רבינו תם הם יהו"ו הוא "בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אות"י והוא פסוק המדבר בהשכלת החכמה.

וכך כתב הגאון רבי אברהם הכהן בספרו טהרת המים (מערכת ת' אות ס"ו) בשם ספר חוקי חיים: יניח תפילין בעסקו בתורה דהכי חייב, ומנודה לשמים אם אינו מניח, ויניח של ר"ת שסגולתו לשכל.

מעלה נוספת יש בלימוד עם תפילין של רבינו תם, שמובא בשם האריז"ל (הובא בחכמת שלמה להגר"ש קלוגר אר"ח סימן

פ"ה ס"ב) שיש אריכות בפוסקים אם דברי תורה חשובים היסח הדעת בתפילין, אולם תפילין של ר"ת מחמת גובה קדושתם אין היסח הדעת פוגם בהם, ומכיון שמתוך עיונו בלימוד עלול הוא להסיח דעתו מהתפילין, לכן עדיף שילמד כשהוא בתפילין של ר"ת.

כתב המגיד ממעזריטש במכתבו אל בעל התניא: ובתפילין דר"ת ילמוד החק לישראל מידי יום ביומו, ואח"כ ילמד הטור עם הב"י דייקא כי מטהר ומזכך הנשמה מאוד. וכן קבלתי ממורי הקדוש הבעש"ט נב"מ.

בסדר הדורות מסופר שבהיות רבינו תם ורבינו אפרים הגדול מתפללים בניהם בענין קשר של תפילין, דעת רבינו אפרים היתה שקשר של תפילין צריך לקשור אותם כל יום שנאמר "וקשרתם לאות על ידיך", לעומת זאת רבינו תם פירש זאת שהכוונה היא על ההידוק. הויכוח הזה נמצא בתוספות בשלשה מקומות בש"ס (עירובין צז. מנחות לה: חולין ט). אבל לא בין רבינו אפרים ורבינו תם, אלא בין רבינו תם לרבינו אליהו.

רבינו תם מביא שם שתי ראיות לדבריו, האחת, הגמרא בחולין (ט). אומרת, שתלמיד חכם צריך שידע שלשה דברים כתב שחיטה ומילה. רבי חנינא בר שלמיא מוסיף בשם רב, אף קשר של תפילין, ברכת חתנים וציצית. שואלת הגמרא: ואידך, למ"ד השני מדוע לא הזכיר דברים אלו? הני שכיחן. ופירש ר"ת: כתב שחיטה ומילה שכיחי תדיר, וצריך ללמדם שצריך תדיר להם (ורש"י פירש להיפך). ואם קשר צריך לעשות בכל יום, הוא שכיח טפי. ועוד ראה מעירובין (צז). דשם איתא דקשר של תפילין הוא של קיימא, ואם צריך לקשור בכל יום אין זה קשר של קיימא.

ומסופר בסדר הדורות, שבהתווכחו עם רבינו אפרים כעס מאוד רבינו תם, ואז נתגלה משה רבינו אליהם והכריע כרבינו תם. ובסדר הדורות כותב, שדבר זה בקבלה איש מפי איש. וגם מרומז הוא במרדכי בהלכות קטנות.

ולמה כעס רבינו תם, וכי רבינו אפרים לא יכל להביע את דעתו?

אלא הגמרא בברכות (ו). אומרת, שהקב"ה הראה למשה רבינו קשר של תפילין, תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו? "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", ובתפילין של ישראל כתוב: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד", נמצא כי קשר של תפילין מרמז על הקשר של בין הקב"ה לעם ישראל, ואם אין קושרים אותו בכל יום אז אין זה קשר של קיימא ח"ו, לכן התרגז רבינו תם כדי שייפסק שהוא קשר של קיימא לרמז על הקשר בינינו לבין בורא עולם, שהוא קשר של קיימא.

על היהודי לדעת הקשר שלי עם בורא עולם הוא קשר תמיד, הוא קשר בלתי נפסק, נכון שיש לי התמודדויות קטנות או גדולות, נכון שיש לי נסיונות אבל בורא עולם נושא קשור אלי בקשר אמין.

רבינו יוסף חיים ז"ע בספרו בניהו (סוטה סופ"ח) כתב לבאר, שבמצח נרשמים עבירות גמורות וחמורות ובכף היד נרשמים עוונות קלות שאדם דש בעקביו. ובה ביאר דברי הגמרא בסוטה שם שדרשו חז"ל על הפסוק "מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו" ודרשת הגמרא: "ירא מעבירות שבידו" דנקט "עבירות שבידו", דהיינו, שמי שיש לו עבירות גמורות וחמורות שהם כאמור נחקקים במצח, מעיקרא אינו יוצא ובא למלחמה ואין צריך הכהן משוח מלחמה להחזירו לביתו, אבל מי שיש לו עוונות שאדם דש בעקביו, כיון שהן קלות בעיניו הוא יוצא למלחמה, ועל כן המשוח מלחמה צריך להשיבו, והוא שאומר שמי שיש "עבירות בידו", היינו עבירות קלות אף הוא ילך וישוב לביתו. יעו"ש.

בזה נבין את ענין הנחת תפילין בידו ובראשו, שכן כתב השמושא רבא (נדפס ברא"ש במסכת מנחות, דף קל"ג מדפי הרא"ש והביא זאת הטור בתחילת סימן ל"ז): ואמר רבא כל המניח תפילין ומתעטף בציצית וקורא קריאת שמע מובטח לו שהוא בן העולם הבא. ואמר אביי: מערב אני בו שאין גהינם שולטת בו, ואמר רב פפא, אף אני מערב בו שכל עונותיו נמחלין לו.

וכן מובא בזוה"ק (פרשת בא דף מג.): מאן דאתעטר בתפילין, צדיק אקרי ונמחלין לו כל עוונותיו.

ומכיון שרושם העוונות נמצא בידו ובראשו, לכן התפילין שמועילות לכפרת עוונות, מניחן במקומות אלו. ולכן תפילין של יד שקדושתן פחותה, מכפרות על העוונות הקלות. ואילו תפילין של ראש שקדושתן גבוהה יותר, מועיל לכפר אפילו על העוונות החמורים ולכן מניחן על מצחו.

ומובא במדרש שוחר טוב על התהילים (סימן ק"ג אות ז) על הפסוק (שם ג) "הסולח לכל עוונתי הרופא לכל תחלואיכי", רבי יוחנן הוה לביש תפילין בכל יום לפיכך הסולח לכל עוונתי. ע"כ. והיינו רבי יוחנן חשש שמא יש בו עוונות, ולכן היה מקפיד להניח כל הזמן תפילין שיועילו לו לכפרה.

בזה נבין מצינו נישוק במצח, למשל בנדרים (ט: ונזיר ד.), שמעון הצדיק מנשק את הנזיר על מצחו: "מיד עמדתו ונשקתיו על ראשו". בעירובין (נג:) רבי יהושע בן חנניה שנהנה מתשובתו של אותו תינוק חכם: "נשקתיו על ראשו ואמרתי לו אשריכם ישראל שכולכם חכמים גדולים אתם מגדולכם ועד קטונכם". בראש השנה (כה.) שנחלקו רבי יהושע ורבן גמליאל אימתי חל יום הכיפורים, וחייב רבן גמליאל את רבי יהושע לבוא ביום שחל יום הכיפורים לפי שיטתו. ורבי יהושע נטל מקלו ובא לפני רבן גמליאל. מסיימת הגמרא: "עמד רבן גמליאל ונשקו על ראשו, אמר לו: בוא בשלום רבי ותלמידי, רבי בחכמה, ותלמידי שקבלת את דברי". כמו כן במגילה (יד.) וסוטה (יג.) כשנולד משה רבינו וראה עמרם שנתקיימה נבואתה של מרים: "עמד אביה ונשקה על ראשה, אמר לה, בתי נתקיימה נבואתך". כמו כן בחגיגה (יד:) כשדרש רבי אלעזר בן ערך במעשה מרכבה, עמד רבן יוחנן בן זכאי ונשקו על ראשו. כמו כן בנזיר (כט:) רבן יוחנן בן זכאי בדק ילד אחד אם הגיע לעונת הנדרים, והשיב לו הילד בשנינות עמד רבן יוחנן בן זכאי ונשקו על ראשו. הגמרא בהוריות (יב:) מביאה שרב פפא הסתפק בכהן משיח שנצטרע אם מותר לשאת אלמנה. ורב הונא בנו של רב נחמן פשט לו את הספק, מרוב שמחה רב פפא קם ונשקו בראשו ונתן לו את בתו לאשה.

ומאיך מצינו שנהגו לנשק ידי גדולי ישראל ויש לזה מקור בדברי הזוה"ק (פרשת לך לך דף פג.), שדרש רשב"י ובסיום דבריו "אתו רבי אלעזר ורבי אבא וכולהו חברייה ונשקו ידו". ע"כ.

רבי חיים פאלאגי' בספרו גנזי חיים (מערכת נשיקות אות טל) מביא, מה שנהגו לנשק את ידי הגדולים למי שהוא אביו או רבו, עיין לרש"י במסכת ע"ז דף יז. גבי מה שאמרו שם עולא כי הוה אתי מבי רב הוה מנשק לאחותיה אביה ידה, ופירש רש"י, דרך העולם כשיוצאים מבית הכנסת, מיד הוא נושק לאביו או למי שהוא גדול ממנו.

והנה רבינו יוסף חיים ז"ע בספרו בן יהוידע במסכת עבודה זרה שם, כתב טעם לנשיקה מרבינו האריז"ל בשער הכוונות, מפני ששורש חמש גבורות הוא בפה, שהוא סוד חמש מוצאות הפה. וביד ימין יש רמז לחמשה חסדים בחמש האצבעות, ובנשקו בפיו על ידי אדם גדול, עושה בזה מיתוק החמש גבורות ששרשם בפה בחמשה חסדים הנרמזים בחמש אצבעות יד ימין. יעויין שם.

ולדרכינו יש לפרש, שנשיקה על הראש באה להורות, כי אין חקוק על מצחו עוונות חמורים, ואילו אצל גדולי ישראל נהגו לנשק את ידהם, כדי להורות שאף עוונות קלים החקוקים על היד, אינם קיימים.

חשיבות לקחת התפילין הביתה:

מעשה אשר ייבאר לנו את גודל חשיבות התפילין בבית, רבינו הבעש"ט ז"ע חיבב מאוד את הרה"ק ר' חיים מקרסנא ז"ע והיה אומר ששורש נשמתו של רבי חיים הוא מהיכל הרפואה, ולפיכך כאשר היה זקוק אדם לרפואה, היה הבעש"ט שולחו אל רבי חיים וברכותיו היו מתקיימות.

פעם אחת נכנס איש צעיר אל הבעש"ט ז"ע בבכי רבה, שכל בניו חולים וזקוקים לרפואה, וסבור הוא כי

מחלותיהם באו להם בעקבות מעשה שהיה וכך היה המעשה, בלכתו מבית הכנסת פגש בו אחד מתלמידי הבעש"ט ז"ע, ואין הוא מכיר, שאל אותו התלמיד: היכן הטלית והתפילין שלך? השבתי לו: כך סיפר הצעיר, כי השארתי את הטלית והתפילין בבית הכנסת, שכן אני מתפלל בו בכל יום. גער בו התלמיד, לא כן עושים הטלית והתפילין מהווים שמירה על הבית, ואם הנך משאיר אותם בבית הכנסת מי יגן על ילדיך מפני מחלות, ואכן כך אירע, מיד לאחר מכן חלו הילדים במחלה קשה.

לא יכל היה הצעיר להרגע מבכיו, אמר לו הבעש"ט: "הרגע בני הכנס נא לביהכנ"ס והבא לי את התלמיד הזה שבוודאי תכירו". אכן עשה הצעיר כדבר הבעש"ט והביא את התלמיד והתברר שהיה זה רבנו הרה"ק רבי חיים הנ"ל.

שאל הבעש"ט את הצעיר "באיזה רפואה תרצה יש רפואה בדרך הטבע ויש רפואה מן השמים" היסס הצעיר ולא ידע במה לבחור.

פתח הבעל שם טוב את פיו והסביר: בתורה כתוב "ורפא ירפא", הפ"א דגושה, בפסוק אחר נאמר "אני ה' רופאך" הפ"א רפויה, אלה הם שני סוגי הרפואות, ברפואה טבעית יכולה המחלה לחזור אל האדם לאחר ריפוי הראשון, זו הבחינה של "ורפא ירפא", ולעומת זאת רפואה מן השמים היא רפואה שלימה ואין המחלה חוזרת.

מובן שהצעיר בחר ברפואה שמיימית, פנה הבעש"ט אל רבי חיים מקראסנא ואמר: בוא ונברך ביחד שיירפאו ילדיו של החולה ברפואה שמיימית. כמובן שרבינו הסכים לכך, פנה הבעש"ט אל הצעיר ואמר לו: "מברכותינו יבורכו בניך ויירפאו ואולם עליך לקבל את מה שרבי חיים אמר לך", מובן שהצעיר התחייב לכך ונרפאו הילדים לחלוטין.

נסיים בדברי קדשו של האור זרוע (סוף הלכות תפילין) שכתב: ובשכר התפילין ה' יקרב הגאולה, שנאמר (ישעי' ס', א) "וכבוד ה' עליך זרח", ונאמר (מייכה ב', יג) "וה' בראשם", ואומר (ישעי' ס', י"ט) "והיה לך ה' לאור עולם ואלקיד לתפארתך", אימתי בזמן הגאולה. עכ"ל.

"להתענג בתענוגים"

מאגר השיעורים

של הרב איתי בן אהרן שליט"א

0772618021

שלוחה 137: פרשת שבוע פרשת בא

שלוחה 3: שלושים שיעורים על תנאים ואמוראים.

שלוחה 55: ביאורי תפילה

שלוחה 56: שיעורים בנביא ספר שמואל

"שמעו ותחי נפשכם"